

Rozdział 1

Szukanie naruszeń założenia o lokalnej niezależności kryteriów

Podczas przeprowadzania skalowania modelami IRT w modelu jednoczynnikowym istotne jest, aby kryteria były zależne tylko od badanej umiejętności. Sytuacja, gdy część z nich zależy dodatkowo od innych konstruktyw, objawia się tym, że są ze sobą silnie skorelowane, a wartości estymowanych umiejętności posiadają rozkład daleki od normalnego. Dlatego też ważne jest opracowanie strategii radzenia sobie w takiej sytuacji. Podejście prezentowane w tym dokumencie zakłada zsumowanie wyników kryteriów, które zostały rozpoznane jako zależne od wspólnego czynnika. Tutaj zostaną zaprezentowane dwa główne podejścia: jedno związane z wprowadzeniem dodatkowego konstrukt do modeli IRT, a drugie oparte o estymacje korelacji polichorycznych dla kryteriów.

Łączenie kryteriów w dwuczynnikowym modelu IRT

Jeżeli do estymacji parametrów egzaminu, którego celem jest pomiar umiejętności jednego rodzaju, użyjemy modeli z dodatkowym konstruktem, to będzie on wyjaśniać zmienność danych powodowaną przez inne czynniki wpływające na rezultaty egzaminu.

Wybór łączonych kryteriów na podstawie korelacji polichorycznych.

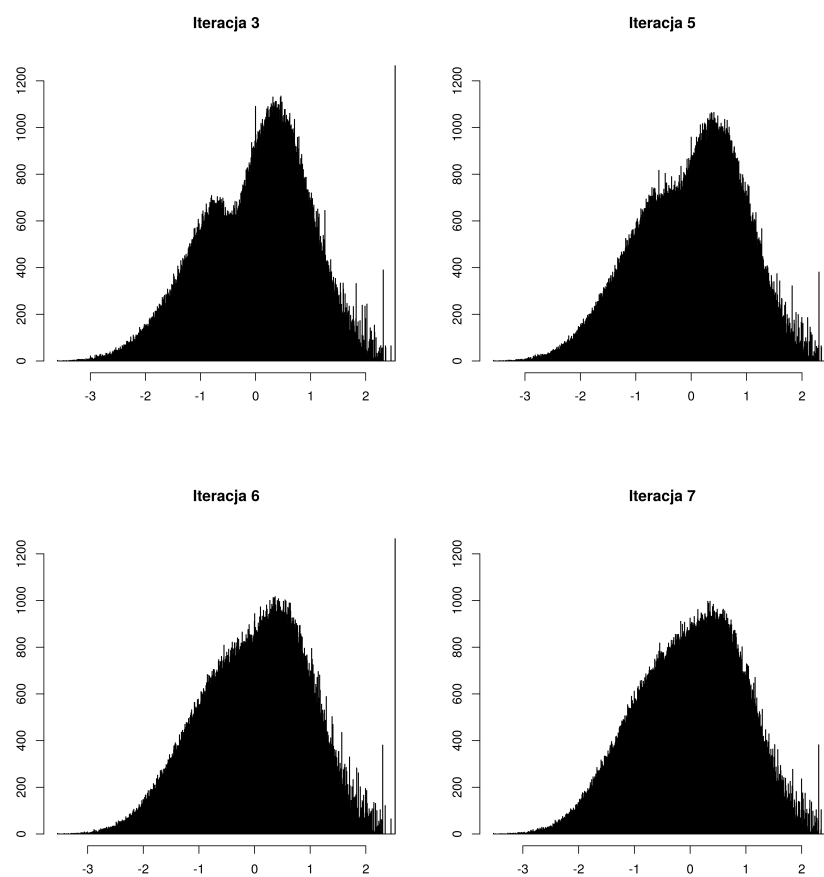
Tabela 1. Łączenie dwóch kryteriów na podstawie konstruktu F_2.

Numer połączenia	Kryterium 1	Kryterium 2	F_2 1	F_2 2	h2 1	h2 2
1	gh_386	gh_396	-0.4426	-0.4369	0.7247	0.9373
2	gh_386	gh_393	-0.4958	-0.4351	0.9076	0.9133
3	gh_386	gh_391	-0.4974	-0.4528	0.9138	0.8566
4	gh_386	gh_388	-0.5407	-0.4574	0.958	0.6458
5	gh_386	gh_394	-0.5497	-0.4722	0.9169	0.8504
6	gh_386	gh_389	-0.5388	-0.4864	0.8891	0.7707
7	gh_386	gh_390	-0.6101	-0.4777	0.9662	0.7031
8	gh_386	gh_387	-0.57	-0.5188	0.889	0.662
9	gh_383	gh_384	-0.8274	-0.5007	0.9707	0.5722
10	gh_392	gh_386	-0.5287	-0.4131	0.8084	0.7039
11	gh_385	gh_383	-0.4625	-0.4279	0.3965	0.4641
12	gh_398	gh_397	-0.5185	-0.4341	0.6193	0.5578
13	gh_398	gh_395	-0.4325	-0.4226	0.5828	0.5678
14	gh_398	gh_392	-0.4669	-0.3359	0.6652	0.6029

Tabela zawiera kolejność łążeń kryteriów w oparciu o dwuczynnikowy model IRT. W jednej iteracji wykorzystywano do łączenia dwa kryteria o najwyższej wartości bezwzględnej drugiego czynnika (F_2). Numery po miarach F_2 i h2 odnoszą się do numeru kolumny kryterium, dla którego miara została wyliczona.

Rozdział 1. Szukanie naruszeń założenia o lokalnej niezależności kryteriów

Wykresy 1. Wybrane histogramy umiejętności dla połączeń z tabeli 1.

Histogramy umiejętności w modelu IRT z jednym konstruktem dla połączeń opisanych w tabeli 1. Numer iteracji wskazuje numer połączenia, przed którym wykonywano estymację.

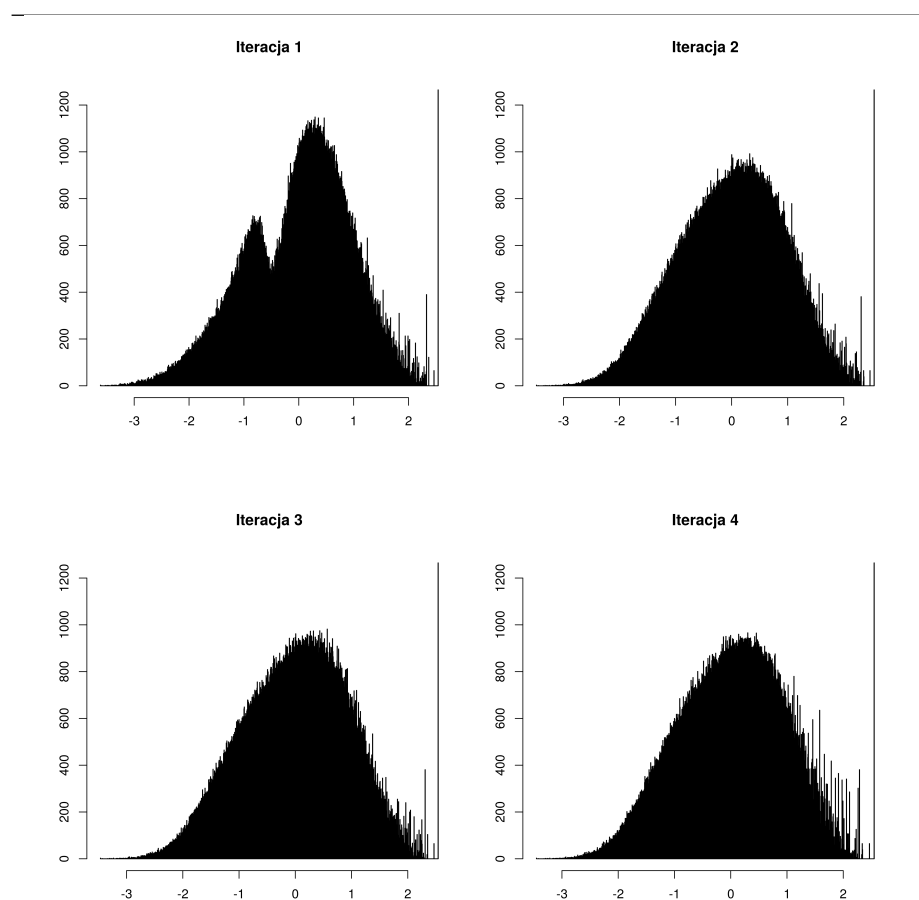
Tabela 2. Łączenie kryteriów w grupach na podstawie konstrukt F_2.

Numer połączenia	Kryterium 1	Kryterium 2	F_2 1	F_2 2	h2 1	h2 2
1	gh_386	gh_387	-0.4426	-0.3629	0.7247	0.6473
1	gh_386	gh_388	-0.4426	-0.3925	0.7247	0.6386
1	gh_386	gh_389	-0.4426	-0.3574	0.7247	0.7561
1	gh_386	gh_390	-0.4426	-0.3463	0.7247	0.7136
1	gh_386	gh_391	-0.4426	-0.3985	0.7247	0.8444
1	gh_386	gh_392	-0.4426	-0.3237	0.7247	0.7787
1	gh_386	gh_393	-0.4426	-0.4244	0.7247	0.9289
1	gh_386	gh_394	-0.4426	-0.4001	0.7247	0.8855
1	gh_386	gh_396	-0.4426	-0.4369	0.7247	0.9373
2	gh_382	gh_383	-0.4291	-0.8196	0.4329	0.9628
2	gh_382	gh_384	-0.4291	-0.5035	0.4329	0.5811
2	gh_382	gh_385	-0.4291	-0.4554	0.4329	0.4184
3	gh_395	gh_397	-0.3858	-0.4464	0.5522	0.5661
3	gh_395	gh_398	-0.3858	-0.5332	0.5522	0.6317
4	gh_386	gh_395	-0.3695	-0.4943	0.6239	0.6863

Tabela zawiera kolejność łążeń kryteriów w oparciu o dwuczynnikowy model IRT. W jednej iteracji wykorzystywano do łączenia wszystkie kryteria, dla których wartość konstrukt F2 przekroczyła 0.3.

Rozdział 1. Szukanie naruszeń założenia o lokalnej niezależności kryteriów

Wykresy 2. Wybrane histogramy umiejętności dla grupowych połączeń kryteriów według konstruktu F_2.

Histogramy umiejętności modelu jednoczynnikowego IRT dla kolejnych połączeń zawartych w tabeli 2.

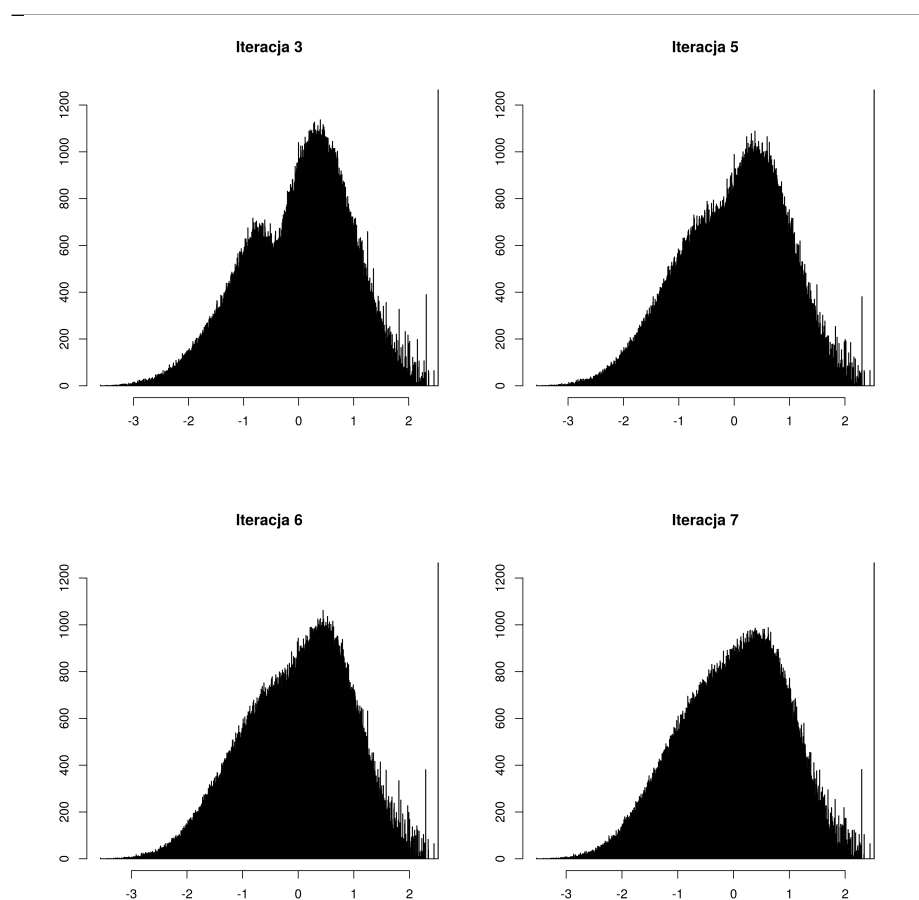
Tabela 3. Łączenie dwóch kryteriów na podstawie miary h2.

Numer połączenia	Kryterium 1	Kryterium 2	F_2 1	F_2 2	h2 1	h2 2
1	gh_396	gh_393	-0.4369	-0.4244	0.9373	0.9289
2	gh_396	gh_391	-0.4181	-0.4391	0.9022	0.8654
3	gh_396	gh_394	-0.486	-0.4351	0.9521	0.8705
4	gh_396	gh_389	-0.4597	-0.4538	0.9001	0.791
5	gh_396	gh_390	-0.513	-0.4696	0.935	0.7585
6	gh_396	gh_386	-0.4787	-0.586	0.8613	0.7737
7	gh_396	gh_392	-0.5415	-0.4373	0.8886	0.7507
8	gh_396	gh_387	-0.4996	-0.5666	0.8274	0.7229
9	gh_383	gh_384	-0.824	-0.5024	0.9671	0.576
10	gh_396	gh_388	-0.496	-0.5936	0.7965	0.6987
11	gh_396	gh_395	-0.1642	-0.3138	0.5341	0.5167

Tabela zawiera kolejność łążeń kryteriów w oparciu o wyliczenia w dwuczynnikowym modelu IRT. W jednej iteracji wykorzystywano do łączenia dwa kryteria o najwyższej wartości miary h2.

Rozdział 1. Szukanie naruszeń założenia o lokalnej niezależności kryteriów

Wykresy 3. Wybrane histogramy umiejętności dla połączeń zawartych w tabeli 3.

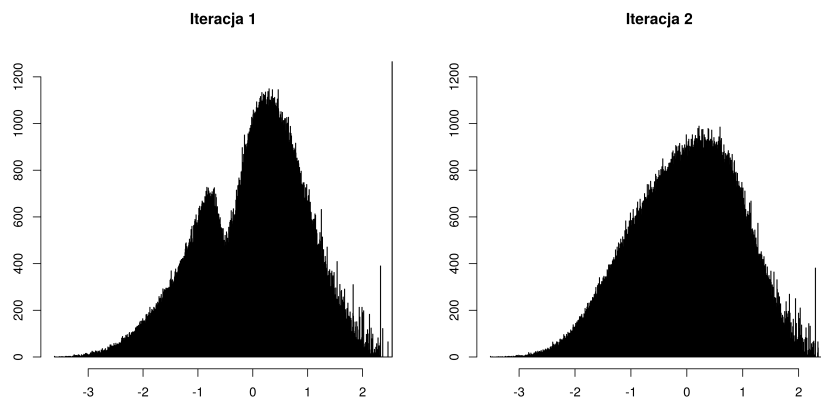
Histogramy umiejętności w modelu IRT z jednym konstruktem dla połączeń opisanych w tabeli 3.

Tabela 4. Grupowe łączenie kryteriów na podstawie miary h2.

Numer połączenia	Kryterium 1	Kryterium 2	F_2 1	F_2 2	h2 1	h2 2
1	gh_386	gh_389	-0.4426	-0.3574	0.7247	0.7561
1	gh_386	gh_390	-0.4426	-0.3463	0.7247	0.7136
1	gh_386	gh_391	-0.4426	-0.3985	0.7247	0.8444
1	gh_386	gh_392	-0.4426	-0.3237	0.7247	0.7787
1	gh_386	gh_393	-0.4426	-0.4244	0.7247	0.9289
1	gh_386	gh_394	-0.4426	-0.4001	0.7247	0.8855
1	gh_386	gh_396	-0.4426	-0.4369	0.7247	0.9373
2	gh_386	gh_387	-0.4996	-0.5666	0.8274	0.7229
2	gh_386	gh_388	-0.4996	-0.587	0.8274	0.7109

Tabela zawiera kolejność łążeń kryteriów w oparciu o dwuczynnikowy model IRT, gdzie w jednej iteracji łącono kryteria, dla których wartość h2 przekraczała 0.7.

Wykresy 4. Wybrane histogramy umiejętności dla grupowych połączeń kryteriów według miary h2.

Histogramy umiejętności modelu jednoczynnikowego IRT dla kolejnych połączeń opisanych w tabeli 4.

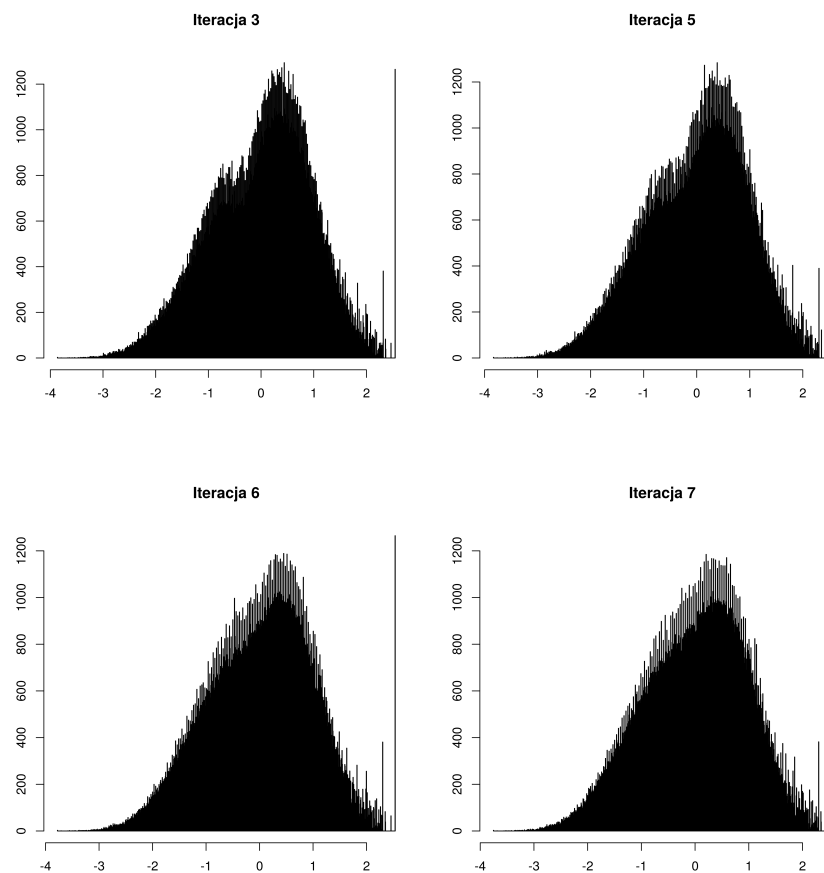

Rozdział 1. Szukanie naruszeń założenia o lokalnej niezależności kryteriów

Tabela 5. Połączenie kryteriów na podstawie korelacji polichorycznych.

Numer połączenia	Kryterium 1	Kryterium 2	1 - R2
28	393	396	0.0599
29	394	-1	0.1103
30	389	390	0.2095
31	391	392	0.2938
32	-3	-1	0.3182
33	386	387	0.3639
25	383	384	0.3913
34	388	-1	0.4399
35	-3	-1	0.5785
36	-6	-1	0.6515

Wykresy 5. Wykresy umiejętności dla połączeń na podstawie korelacji zawartych w tabeli 5.

Rozdział 1. Szukanie naruszeń założenia o lokalnej niezależności kryteriów

Tabela 6. Połączenie kryteriów na podstawie korelacji polichorycznych.

Numer połączenia	Kryterium 1	Kryterium 2	1 - R2
1	393	396	0.0599
2	393	394	0.087
3	389	390	0.2095
4	392	393	0.2375
5	391	392	0.2643
6	386	391	0.3469
7	383	384	0.3913
8	386	389	0.3928
9	386	387	0.4234
10	386	388	0.4375

Wykresy 6. Wykresy umiejętności dla połączeń na podstawie korelacji zawartych w tabeli 6.

